

Фразеалагізмы – сінтаксічна непадзельныя адзінкі, гэта значыць выступаюць у ролі аднаго члена сказа. Яны не з’яўляюцца часцінамі мовы, але па значэнні і сінтаксічнай функцыі адпавядаюць пэўным часцінам мовы: **назоўнікам** (*грушы на вярбе* – хлусня, небыліцы; *кракадзілавы слёзы* – прытворнае шкадаванне), **прыметнікам** (*лісам падшыты* – вельмі хітры; *кроў з малаком* – здаровы, моцны), **дзеясловам** (*задраць нос* – зазнацца; *кывіць душой* – паступаць няшчыра, падманваць) і г.д. Фразеалагізмы значна ажыўляюць мову, робяць яе вобразнай, эмацыянальнай, сакавітай, дапамагаюць пазбегнуць паўтораў. Асабліва ярка гэта праяўляецца ў мове мастацкай літаратуры і публіцыстыкі. Вывучае фразеалагізмы параўнальна новы раздзел мовазнаўства – **фразеалогія**.

Як адрозніць свабоднае словазлучэнне ад фразеалагізма

Свабоднае словазлучэнне	Фразеалагізм
<i>Склаўшы рукі на грудзях, ён глядзеў удалеч.</i>	<i>Ён не можа сядзець склаўшы рукі.</i>
Кожнае слова ў словазлучэнні мае сваё значэнне: <i>склаўшы</i> – ‘размясціўшы перад сабой; <i>рукі</i> – ‘верхнія канечнасці чалавека’.	Сэнс не вынікае са значэння асобных слоў. Усё спалучэнне мае адно значэнне: <i>склаўшы рукі</i> – ‘без справы’.
Магчыма замена слоў: <i>Перакрыжаваўшы рукі на грудзях, ён глядзеў удалеч.</i>	Немагчыма замена слоў.
Утвараецца ў працэсе маўлення.	Ужываецца ў маўленні як гатовая адзінка мовы.

Выканайце наступныя заданні.

<p>Выпішыце фразеалагізмы Даць маху, даць падручнік, падаць руку дапамогі, падаць руку, (усё) валіцца з рук, валіцца дрэва, рукой падаць, падаць кнігу, брацца за галаву, брацца за справу, малоць языком, малоць зерне, вастрыць зубы, вастрыць нож, кляваць носам, кляваць зерне, як піць даць, трэба даць піць.</p>	<p>Спішыце, падкрэсліце фразеалагізмы. 1. Да гэтага мястэчка ад нас рукой падаць. 2. Разведчыкі з выгляду зухаватыя, рашучыя. Любяць пусціць пыл у вочы. 3. Яшчэ зімою ў восьмым класе Ірачка ўбіла сабе ў галаву, што яна будзе доктарам, для пачатку хаця б медсястрою. 4. Косцік яшчэ больш разгубіўся, збянтэжыўся – яго ж не цягнулі за язык, навошта было ва ўсім гэтак шчыра прызнавацца?</p>
--	--